

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 230.193 van 13 februari 2015
in de zaak A. 209.499/XIV-35.843**

In zake : de bvba DB EVENTS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Frank Judo en Bert Van Herreweghe
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Keizerslaan 3
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
 de minister van Justitie
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Steve Ronse en Meindert Gees
 kantoor houdend te 8500 Kortrijk
 President Kennedypark 6, bus 24
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 11 juli 2013, strekt tot de
nietigverklaring van het koninklijk besluit van 8 mei 2013 tot wijziging van het
koninklijk besluit van 20 september 1991 ‘betreffende de vuurwapens met
historische, folkloristische of decoratieve waarde en de vuurwapens die voor het
schieten onbruikbaar zijn gemaakt’.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 255.358 van 7 november 2013 is de vordering tot
schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partij heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 december 2014.

Kamervoorzitter Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Bert Van Herreweghe, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Meindert Gees, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Artikel 3, § 2, 2°, van de wapenwet bepaalt dat vuurwapens met een historische, folkloristische of decoratieve waarde (hierna: HFD-wapens) zoals bepaald door de Koning, als vrij verkrijgbare wapens worden beschouwd.

Het koninklijk besluit van 20 september 1991 ‘betreffende de vuurwapens met historische, folkloristische of decoratieve waarde en de vuurwapens die voor het schieten onbruikbaar zijn gemaakt’ (hierna: koninklijk besluit van 20 september 1991) geeft uitvoering aan deze bepaling.

Het koninklijk besluit van 8 mei 2013 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 september 1991 betreffende de vuurwapens met historische, folkloristische of decoratieve waarde en de vuurwapens die voor het schieten onbruikbaar zijn gemaakt’ wijzigt het voormelde koninklijk besluit. Dit is het bestreden besluit. Het treedt in werking op 25 mei 2013.

3.2. Voor de inwerkingtreding van het bestreden besluit was in artikel 1, 3°, van het koninklijk besluit van 20 september 1991 bepaald dat HFD-wapens die gebruik maken van patronen met rookzwak kruit en waarvan de lijst als bijlage nr. 1 bij het besluit van 20 september 1991 is gevoegd, als vrij verkrijgbare wapens in de zin van artikel 3, § 2, 2°, van de wapenwet worden beschouwd. Voorts werden volgens artikel 1, 5°, van koninklijk besluit van 20 september 1991 wapens die zijn vervaardigd voor 1897 of waarvoor geen aangepaste munitie meer wordt vervaardigd eveneens als vrij verkrijgbare wapens beschouwd.

3.3. Ingevolge de artikelen 1 en 2 van het bestreden besluit worden de volgende wapens die voordien vrij verkrijgbaar waren, vergunningsplichtig :

- de HFD-wapens die gebruik maken van patronen met rookzwak kruit en waarvan de lijst als bijlage nr. 1 bij het koninklijk besluit van

20 september 1991 was gevoegd; deze lijst wordt door het bestreden besluit opgeheven;

- de vuurwapens waarvoor geen aangepaste munitie meer wordt vervaardigd; enkel de vuurwapens die zijn vervaardigd voor 1895 zijn overeenkomstig het bestreden besluit nog vrij verkrijgbaar.

3.4. Artikel 3 van het bestreden besluit bevat overgangsmaatregelen voor particulieren en handelaars die bij de inwerkingtreding van het bestreden besluit in het bezit zijn van wapens die niet langer vrij verkrijgbaar zijn.

Deze personen moeten hun wapenbezit als volgt regulariseren :

“Art. 3. § 1. De aanvraag van een erkenning als verzamelaar of van een bijzondere erkenning op basis van het voorhanden hebben van vijf of meer wapens die als gevolg van de toepassing van dit besluit niet langer vrij verkrijgbaar zijn, wordt gelijkgesteld met de inschrijving van die wapens zoals bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Wapenwet. De betrokkene mag de wapens voorlopig voorhanden houden in afwachting van de beslissing van de gouverneur. Wordt de erkenning geweigerd, dan moet de betrokkene de wapens binnen acht dagen na de kennisgeving van deze beslissing in bewaring geven of overdragen aan een erkend of vergund persoon, ze laten neutraliseren door de proefbank voor vuurwapens, of ze afstaan voor vernietiging.

Erkende personen moeten de wapens die als gevolg van de toepassing van dit besluit niet langer vrij verkrijgbaar zijn binnen vijftien dagen na de inwerkingtreding van dit besluit inschrijven in hun registers. Erkende verzamelaars hoeven zich hierbij niet te houden aan de beperkingen opgelegd door het thema van hun verzameling.

§ 2. De registratie van de wapens die als gevolg van de toepassing van dit besluit niet langer vrij verkrijgbaar zijn, zoals bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Wapenwet, verloopt in afwijking van artikel 12, eerste lid, van het koninklijk besluit van 20 september 1991 tot uitvoering van de Wapenwet, gewijzigd door het koninklijk besluit van 29 december 2006, als volgt:

1° het wapen wordt binnen één jaar na de inwerkingtreding van dit besluit voorgelegd aan de lokale politie;

2° de lokale politie gaat na of de houder meerderjarig is en geen veroordelingen heeft opgelopen zoals bedoeld in artikel 5, § 4, van de Wapenwet. Is dit het geval, dan wordt het wapen op zijn naam geregistreerd en wordt hem een formulier model nr. 6 afgegeven, en een vergunningsaanvraag wordt doorgestuurd naar de bevoegde gouverneur. De betrokkene mag het wapen voorhanden hebben in afwachting van de beslissing;

3° de gouverneur gaat alleen nog na of de betrokkene niet het voorwerp is van een lopende schorsing of een nog actuele intrekking van een vergunning tot het voorhanden hebben van een vuurwapen en of er geen redenen van openbare orde bestaan die daartoe zouden leiden. Wordt de registratie geweigerd, dan moet de betrokkene het wapen binnen acht dagen na de kennisgeving van deze beslissing in

bewaring geven of overdragen aan een erkend of vergund persoon, het laten neutraliseren door de proefbank voor vuurwapens, of het afstaan voor vernietiging.

§ 3. De wettige reden bedoeld in artikel 11, § 3, 9°, e), van de Wapenwet wordt voor de in dit besluit bedoelde wapens bewezen aan de hand van het in § 2 bedoelde formulier model nr. 6.

3.5. Artikel 4 van het bestreden besluit bepaalt voorts dat, met uitzondering van de veiligheidsmaatregelen bedoeld in artikel 11, § 2, de veiligheidsvoorwaarden opgelegd door het koninklijk besluit van 24 april 1997 tot bepaling van de veiligheidsvoorwaarden bij het opslaan, het voorhanden hebben en het verzamelen van vuurwapens of munitie niet van toepassing zijn op de wapens die als gevolg van de toepassing van dit besluit niet langer vrij verkrijgbaar zijn.”

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Uiteenzetting van de exceptie betreffende het belang van de verzoekende partij

4. De verwerende partij werpt in de memorie van antwoord op dat de verzoekende partij geen voordeel kan halen uit de nietigverklaring van de door haar betwiste bepalingen. Beide door de verzoekende partij aangevoerde middelen betreffen de overgangsbepalingen van het bestreden besluit, terwijl uit de uiteenzetting van de verzoekende partij blijkt dat zij zich gegriefd acht door de artikelen 1 en 2 van het bestreden besluit. Het gegeven dat HFD-wapens niet meer vrij verhandeld kunnen worden volgt immers uit de voormelde artikelen 1 en 2 en niet uit de artikelen 3 en 4 waarvan de verzoekende partij de wettigheid betwist. De door de verzoekende partij aangevoerde middelen kunnen dan, gelet op het door haar aangevoerde procesbelang geënt op de schrapping van de lijst van vrij te verhandelen wapens, voor de verzoekende partij dan ook geen enkel nuttig effect sorteren.

Ten aanzien van de stelling van de verzoekende partij dat het bestreden besluit ondeelbaar is, argumenteert de verwerende partij dat de overgangsbepalingen “een aangenaamheid” betreffen die, in de veronderstelling dat ze door de Raad van State zouden worden vernietigd, de artikelen 1 en 2 van het bestreden besluit niet zouden doen wankelen. Volgens de verwerende partij is er geen sprake van een ondeelbaar besluit en werd de - niet-verplichte - overgangsregeling enkel vastgesteld om de feitelijke inwerkingtreding van de

ingevoerde vergunningsplicht te faciliteren. De toelichting bij het wetsontwerp “houdende diverse bepalingen betreffende Justitie” en de bewoordingen van de minister van Justitie in de parlementaire commissie waarop de verzoekende partij zich beroept, leidt niet tot een andere conclusie. Deze toelichtingen en commentaren duiden er volgens de verwerende partij op dat de overgangsregeling feitelijk gewenst is om de ingevoerde vergunningsplicht te faciliteren, doch maken volgens de verwerende partij geenszins dat de vergunningsplicht zonder dergelijke overgangsregeling “juridisch onwerkbaar” is. Het is volgens de verwerende partij “deze juridische verbondenheid die zou maken dat er sprake is van een ondeelbaar besluit”, hetgeen te dezen kennelijk niet het geval is. Ook het door de verzoekende partij aangehaalde arrest van het Hof van Cassatie leidt volgens de verwerende partij niet tot een andere conclusie. Anders dan in dit arrest, kan in de voorliggende zaak volgens de verwerende partij niet worden aangevoerd dat de invoering van een vergunningsplicht voor HFD-wapens onlosmakelijk is verbonden met de overgangsregeling voor deze vergunningsplicht. De verwerende partij merkt voorts op dat het belang van de verzoekende partij niet voortvloeit uit de bevoegdheidsverdeling voor de Raad van State.

Tot slot stelt de verwerende partij vast dat de bestreden overgangsbepalingen hun uitwerking zullen hebben gehad op het ogenblik dat de Raad van State uitspraak doet. Zij leidt hieruit af dat, “nu de verzoekende partij haar middelen enkel ent op de overgangsbepalingen van het bestreden besluit en deze - op het moment van het te verwachten arrest [...] - reeds volledig uitvoering zullen hebben gehad”, de verzoekende partij op dat ogenblik geen actueel belang meer zal hebben bij haar vordering.

Beoordeling

5. Luidens artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan een annulatieberoep zoals bedoeld in artikel 14, § 1, van deze wetten, voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden gebracht door elke partij die doet blijken van een benadeling of een belang.

Een verzoeker beschikt over dit rechtens vereiste belang indien twee voorwaarden vervuld zijn: hij dient door de bestreden administratieve rechtshandeling een persoonlijk, rechtstreeks, zeker, actueel en wettig nadeel te lijden en de eventueel tussen te komen nietigverklaring van die rechtshandeling moet hem een direct en persoonlijk voordeel verschaffen, hoe miniem ook.

Het belang waarvan een verzoeker blijk moet geven, dient te bestaan op het ogenblik van het indienen van het annulatieberoep en hij moet dat belang behouden tot aan de uitspraak. De aard van het belang kan weliswaar evolueren, maar verzoeker moet minstens aannemelijk maken dat de vernietiging hem een concreet voordeel oplevert.

Het staat aan de Raad van State te oordelen of een verzoeker die een zaak voor de Raad brengt, doet blijken van een belang bij zijn beroep. De Raad van State dient er evenwel over te waken dat de belangvereiste niet op een buitensporig restrictieve of formalistische wijze wordt toegepast (GwH 30 september 2010, nr. 109/2010, punt B.4.3).

6. Uit de omschrijving van het belang in het verzoekschrift blijkt dat de verzoekende partij, als organisator van de wapenbeurs te Oostende, haar belang afleidt uit het feit dat het bestreden besluit de HFD-wapens vergunningsplichtig heeft gemaakt waardoor die niet langer vrij kunnen worden verhandeld op de wapenbeurs. De afschaffing van de HFD-lijst geeft volgens haar aanleiding tot een daling van het aantal HFD-handelaars en bezoekers op de wapenbeurs en tot een daling van haar omzet.

7. Zoals uit de feitenanalyse blijkt, is het vergunningsplichtig worden van de voordien vrij verkrijgbare HFD-wapens het gevolg van de inwerkingtreding van de artikelen 1 en 2 van het bestreden besluit. Opdat de verzoekende partij voordeel zou kunnen halen uit haar beroep tot nietigverklaring, moet haar beroep bijgevolg minstens kunnen leiden tot de nietigverklaring van de

artikelen 1 en 2 van het bestreden besluit, zodat de HFD-wapens opnieuw vrij verkrijgbaar zouden zijn.

8. De verzoekende partij voert in het verzoekschrift geen middelen aan expliciet gericht tegen beide voormelde bepalingen. De in het verzoekschrift aangevoerde middelen zijn immers uitsluitend gericht tegen de overgangsregeling vervat in artikel 3 van het bestreden besluit en die voorschrijft op welke wijze de vergunningsplichtig geworden HFD-wapens geregulariseerd moeten worden.

Zij gaat er evenwel in haar memorie van wederantwoord van uit dat het bestreden besluit omwille van de aangevoerde onwettigheid van de overgangsbepalingen van artikel 3 in zijn geheel moet worden vernietigd, omdat het bestreden besluit een ondeelbaar geheel uitmaakt, waarbij de onwettigheid van de overgangsmaatregelen meteen het volledige bestreden besluit onwettig maken.

Onderzocht wordt derhalve of het bestreden besluit dit ondeelbaar karakter heeft.

9. Het bestreden besluit is een reglementair besluit. Het is derhalve in beginsel één en ondeelbaar. Dit impliceert dat wanneer de Raad van State heeft vastgesteld dat in een ontvankelijk annulatieberoep een gegrond middel wordt aangevoerd, hij in beginsel het bestreden besluit in zijn geheel vernietigt. Wanneer, in afwijking van het voornoemde beginsel wordt overgegaan tot een gedeeltelijke vernietiging van het bestreden besluit, moet aan twee voorwaarden worden voldaan. In de eerste plaats moet blijken dat de gedeeltelijke vernietiging aan verzoeker volledige genoegdoening geeft in het licht van het door hem aangevoerde belang. Vervolgens moet komen vast te staan dat het vernietigde gedeelte kan worden afgesplitst van de rest van het bestreden besluit en dat de overheid, ook afgezien van het afgesplitste gedeelte, voor het overige dezelfde beslissing zou hebben genomen. Er anders over oordelen, zou tot gevolg hebben dat de Raad van State zich op het domein van de beleidsuitoefening van de betrokken overheid zou begeven en zou overgaan tot hervorming van het besluit

waarvan het betreffende gedeelte een onlosmakelijk onderdeel is, vermits het bestreden besluit voor het overige hoe dan ook zou blijven bestaan.

10. Uit het voorgaande volgt dat, anders dan de verwerende partij betoogt, te dezen de omstandigheid dat tegen andere dan de hiervoor aangehaalde bepalingen, van het bestreden besluit geen middelen worden ontwikkeld, op zich niet relevant is ter beoordeling van het belang van de verzoekende partij.

Evenmin kan de verwerende partij worden bijgetreden waar zij stelt dat een “juridische verbondenheid” zou uitmaken of er al dan niet sprake is van een ondeelbaar besluit. Het volstaat dat het betreffende gedeelte van het besluit een onlosmakelijk onderdeel vormt met de rest van het besluit, welke de aard van dit verband ook is.

11. Ter beoordeling van de vraag of de overgangsregeling een onlosmakelijk onderdeel vormt met de afschaffing van het vrij verkrijgbaar zijn van HFD-wapens, verwijst de verzoekende partij terecht naar zowel de toelichting bij het ontwerp van wet (*Parl. St. Kamer 2011-12, nr. 2479/001, 28*) dat leidde tot artikel 33 van de wet van 27 december 2012 ‘houdende diverse bepalingen betreffende justitie’, als naar de toelichting van de bevoegde minister van Justitie bij dit ontwerp (*Parl. St. Kamer 2011-12, nr. 2429/006, 12*). Deze bepaling strekt ertoe het toepassingsgebied van artikel 17 van de wapenwet uit te breiden naar het vergunningsplichtig worden van HFD-wapens. Ze moet immers in verband worden gebracht met het ontwerp van koninklijk besluit dat het bestreden besluit werd (RvS, afdeling wetgeving, 19 en 23 juli 2012, nr. 51.602/1/V-2/V, *Parl. St. Kamer 2011-12, nr. 2429/001, 51*). Uit zowel de zo-even vermelde memorie van toelichting, als uit de toelichting van de minister van Justitie blijkt dat de toepassing van een soepele overgangsregeling op de bezitter van HFD-wapens “onontbeerlijk” en “noodzakelijk” werd geacht om de betrokken eigenaars aan te moedigen hun wapens te laten registreren en hen ervan te weerhouden hun wapens verder illegaal voorhanden te hebben. De verzoekende partij maakt aldus aannemelijk dat de overgangsbepalingen van het bestreden besluit als

“scharnierbepalingen” van het besluit moeten worden beschouwd en er niet louter toe strekken de vergunningsplicht te “faciliteren” zoals de verwerende partij thans betoogt.

12. Uit wat voorafgaat, volgt dat de bepalingen van het bestreden besluit een ondeelbaar geheel vormen, zodat de mogelijke onwettigheid van de bestreden overgangsmaatregelen meteen het volledige bestreden besluit kan onwettig maken. De verzoekende partij kan derhalve in dit opzicht een voordeel halen uit de gehele vernietiging ervan. Het enkele feit dat de overgangsregeling thans haar uitwerking heeft gehad, ontnemt tot slot omwille van het ondeelbaar karakter van het besluit, aldus evenmin het actueel belang aan de verzoekende partij.

13. De exceptie wordt verworpen.

V. Aanvullend onderzoek

14. Het auditoraat heeft zijn onderzoek over de zaak beperkt tot het onderzoek van de door de verwerende partij opgeworpen exceptie van belang, waarvan blijkt dat ze niet leidt tot een definitieve oplossing van het geschil. Er is dan ook reden om het auditoraat te gelasten met een aanvullend verslag over de zaak.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent het debat.

2. De Raad van State gelast het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat met het aanvullend onderzoek.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertien februari tweeduizend vijftien, door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Carlo Adams,	staatsraad,
bijgestaan door	
Johan Pas,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Johan Pas

Geert Debersaques